

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta luovutaan marras- ja joulukuulta 1994. Lisäksi ehdotetaan, että vuodelta 1994 takaisinperittävä määrä tarkistettaisiin vastaamaan kunnille tosiasiasa palautettuja arvonlisäveroja.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Arvonlisäverolain (1501/93) 130 §:n 1 momentin nojalla kunnalla on oikeus eräin rajoituksin saada palautuksena hyödykkeiden hankintaan sisältyvä arvonlisävero. Palautusoikeus on säädetty kilpailuhäiriön välttämiseksi kunnan oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen välillä. Arvonlisäverolain 8 §:n mukaan säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymään ja Ahvenanmaan maakuntaan.

Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon säilyttämiseksi arvonlisäveron palautukset peritään kunnilta takaisin arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain (79/94) nojalla. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä kunnille aiheutuvan kustannusrasituksen nousun kompensoimiseksi peritään vuosina 1994—1995 arvonlisäveron palautuksista takaisin valtiolle vain 77,5 prosenttia palautusten määrästä.

Arvonlisäveron palautusten vuotuinen takaisinperittävä määrä perustuu kunnille edelliseltä kalenterivuodelta palautettujen arvonlisäverojen yhteismäärään. Kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle palautetut arvonlisäverot peritään myös kunnilta. Takaisinperittävä määrä vahvistetaan kunnan asukaslu-

vun perusteella määräytyvänä osuutena palautettujen arvonlisäverojen yhteismäärästä.

Arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain 10 §:n mukaan lain voimaantulovuonna vahvistetaan kuntien maksumuusdet siten, että kunnilta takaisinperittävien palautusten määränä pidetään yhteensä 425 miljoonaa markkaa kuukaudessa. Vuoden 1994 kesä-joulukuun takaisinperittävä määrä jouduttiin arvioimaan kuntien vuosien 1991 ja 1992 tilinpäätöstietojen pohjalta. Siirtymäsäännöksessä säädetty kuukausittainen takaisinperinnän määrä perustui arvioon, että kuntien arvonlisäverottomaan toimintaan liittyvät veronpalautukset olisivat noin 5 miljardia markkaa vuodessa.

Kesä-syyskuulta 1994 saadut tiedot osoittavat, että kunnille maksettujen arvonlisäveron palautusten määrä alittaa selvästi laissa säädetyn 425 miljoonan markan määrän. Osittain alitus selittyy kuntien hankintojen kausivaihtelulla ja järjestelmän käyttöönottoon liittyvillä vaikeuksilla. Pääsyyinä palautusten vähäisyyteen kuitenkin on kuntasektorin taloudellisen aseman kiristymisestä johtunut investointien ja hankintojen tason olennainen aleneminen.

Takaisinperintäjärjestelmän tarkoituksena ei ollut muuttaa valtion ja kuntien kustannusten-

jakoa. Nykyisten arvioiden mukaan oikea vuodelta 1994 takaisinperittävien palautusten laskennallinen määrä olisi noin 2 000—2 300 miljoonaa markkaa. Kesä-lokakuulta 1994 palautusten laskennallinen määrä on yhteensä 2 125 miljoonaa markkaa, josta tosin peritään kunnilta vain 77,5 prosenttia.

Arvonlisäveron palautusten takaisinperittävä määrä kesä-lokakuulta 1994 vastaa siten arviolta 77,5 prosenttia vuodelta 1994 kunnille palautettavista arvonlisäveroista. Yliperinnän estämiseksi ehdotetaan, että takaisinperintää ei suoritettaisi marras- ja joulukuulta 1994 lainkaan. Lisäksi ehdotetaan, että vuoden 1995 huhtikuun maksuosuuksien vahvistamisen yhteydessä tarkistettaisiin vuoden 1994 takaisinperintä vastaamaan 77,5 prosenttia veronpalautusten tosiasiaassa maksetusta määrästä.

2. Esityksen vaikutukset

Vuoden 1994 marras- ja joulukuun arvonlisäveron palautusten takaisinperittävä määrä olisi 77,5 prosenttia 850 miljoonasta markasta eli noin 660 miljoonaa markkaa. Lisäksi jouduttaneen kunnille tämän hetkisen arvion mukaan huhtikuun 1995 arvonlisäveronpalautus-

ten maksuosuuksien vahvistamisen yhteydessä hyvittämään 50—100 miljoonaa markkaa. Kuntien maksamat arvonlisäverot ja vastaavasti niiden palautukset jäänevät vuonna 1994 noin 1 miljardia markkaa arvioitua pienemmäksi.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtionvarainministeriön asettamassa työryhmässä, jossa ovat olleet edustettuina myös sisäasiainministeriö ja Suomen Kuntaliitto.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Koska kuntien tulee suorittaa takaisinperinnän maksuosuudet marras-kuulta 1994 tammikuun 1995 loppuun mennessä, tulisi laki saattaa voimaan tätä ennen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta 31 päivänä tammikuuta 1994 annetun lain (79/94) 10 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

10 §

markan erotuksesta 77,5 prosenttia otetaan huomioon tarkistuksena vuoden 1995 huhtikuun maksuerän yhteydessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja maksusuoksia ei peritä vuoden 1994 marras- ja joulukuulta. Vuonna 1994 kunnille palautettujen arvonlisäverojen määrän ja 2 125 miljoonan

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199 .

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ole Norrback*

